

Gai monografikoa. Jardun biko eredua

102. zenb.

XLI. URTEA

2023 UZTAILA-ABENDUA

ISSN 2530-3287

**Marta Gago
Pesado**

**Juan M. Paz
Valle**

Escola Oficial de Idiomas Vilagarcía
de Arousa

martagago@edu.xunta.gal

**Vanesa
Rodríguez Juárez**

Escola Oficial de Idiomas Monforte
de Lemos

**María José
Veiga Díaz**

Escola Oficial de Idiomas de Lugo

Hizkuntza Eskola Ofizialetan eskola-uztea: hiru esperientzia, helburu bera

Artikulu honek ikusgaitasuna eman nahi die Galiziako Autonomia Erkidegoko hiru hizkuntza-eskola ofizialek (HEO) Erasmus+ proiektuen esparruan ikasitakoari eta egindako gogoetei, bai eta haietako bakoitzak abiarazitako ekintzei ere. Vilagarcía de Arousako HEOaren, Monforteko HEOaren eta Lugoko HEOaren ekimenak izan dira, motibazio eta helburu berei erantzun dizkietenak: HEOek oro har duela urte batzuetatik hona pairatzen duten eskola-uzte erregular eta etengabea identifikatzea, ulertzea eta arintzea.

Gako-hitzak

eskola-uztea, Europako proiektuak, helduen hezkuntza, Hizkuntza Eskola Ofizialak, Sblendid

1. SARRERA

Denok dakigunez, ikaragarri zaila da zehaztea zein den ikasleek hizkuntza-eskola ofizial-letako (HEOetako) ikasketekin ez jarraitzea azaltzen duen azken arrazoia –edo arrazoi nagusia–. Eskola-uztea hainbat zailtasunen azken ondorioa izan ohi da. Zailtasun horiek, banaka aztertuta, ez dirudite halako amaiera drastikoa izateko behar bezain sinesgarriak, baina, azkenean, ikasle-kopuru esanguratsu baten asmo onak eta ahalegin onenak zapuzten dituzte urtero.

Lan-arrazoiei eta arrazoi pertsonalei lotutako eskola-uzte erregularra eta etengabea zen artikulu honen egile diren HEOek abiapuntuko egoeran zuten ezaugarri nagusietako bat eta kezka larrienetako bat. Izan ere, eskolek zailtasun handiak dituzte arrazoi horien aurka egiteko. Urtero-urtero, bereziki bigarren hiru hilekotik aurrera, gertatu ohi zen eta gertatu ohi den eskola-uzteaz gain, azken urteotan HEOetako matrikulek nabarmen egin dute behera, eta beherakada hori kezkarria da irakasleentzat. Matrikulen beherakada horren jatorrian, baliteke hezkuntza-sisteman, curriculumean eta ordutegian etengabe izandako aldaketak eta/edo tasen igoera egotea, neurri handi batean, baina, ziurrenik, eskolen eta haiek osatzen dituzten kideen berritzeko aurreikuspen-falta eta nazioarteko proiektuorik eza ere bai.

Aipatzekoa da bat datozela HEOetan eskola uzteko arrazoi nagusien azterketa eta helduen hezkuntzaren barruan beste irakaskuntza-mota batzuetan eta testuinguetan uztea eragiten duten faktore eta inguruabarrekin. Esate baterako, Dhlamini eta Heeralal-en arabera (2014), honako hauek dira ikasketak uzteko arrazoi nagusiak: ikasketen garrantzia, ordutegia, curriculumaren izaera eta ikasleen beharretara ez egokitzea. HEOen sekzioen kasuan, bereziki interesgarria da nabarmentzea klaseak arratsaldean ematen direla bigarren hezkuntzako institutuetan, eta horrek esan nahi du ez dagoela baliabiderik edo altzariak eta ikastetxeak ez direla egokiak ikasle helduentzat.

Nolanahi ere, arrazoiak konplexuak izan arren, ahalegina egin behar dugu eskola-uzteen tasak murriztu ditzaketan elementuak identifikatzen, elementu horietan esku hartzeko aukera izan zein ez. Are gehiago: inplikaturakoen ahalegina eta erabilitako baliabideak aintzat hartuz gero, ezinbestekoa da eskola-uztea murrizten saiatzea.

Helburu hori gogoan, *Servicio Español para la Internacionalización de la Educación* (SEPIE) erakundeak kudeatutako Europako Erasmus+ proiektuak garatu zituzten Galiziako Autonomia Erkidegoko hiru hizkuntza-eskola ofizialek helduen hezkuntzan eskola-uztea aztertzeko:

- Vilagarcía de Arousako HEO, *Observamos: Inclusión contra el abandono* proiektua <https://eoivga.blogspot.com/> (KA104 erakoa)
- Monforteko HEO, *Care @ EOI Monforte* proiektua <http://www.edu.xunta.gal/centros/eoimonforte/taxonomy/term/81> (KA104 erakoa)
- Lugoko HEO, *GOAL: Garantindo a Observación na Aprendizaxe de Linguas* proiektua <https://erasmuspluseoilugo.wordpress.com/>.

Motibazio eta helburu berak zituzten hiru ekimen dira, eta, artikulu honetan, ikusgaitasuna eman nahi diegu proiektu horietan ikasitakoari eta egindako gogoetei.

Garrantzitsua da azpimarratzea azken urteotan beste batzuek ere interesa izan dutela helduen irakaskuntzan eskola-uzteko arrazoiak aztertzeko. Esaterako, Erasmus +-eko DIDO proiektuan (Silva eta Rodrigues, 2020) aztertu zuten zein diren Europako helduen hezkuntzan eskola uzteko arrazoi nagusiak. Azterlan horren arabera, hauek dira ikasle helduek ikasketak uzteko arrazoi nagusiak: antolaketa-kontuak, arrazoi pertsonalak, prestakuntzarekin jarraitzeko zailtasunak, ongi zehaztutako helbururik eza, gelako dinamika eta ikastaroaren edukari edo zailtasunari buruzko itxaropen faltsuak. Horrez gain, motibazio falta sarrien aipatzen diren justifikazioetako bat da, baina, berez, ez da faktore bat, hainbat faktoreren konbinazioaren ondorioa baizik.

Bestalde, Thalhammer-ek et al-ek (2022) kezka agertu dute ez dagoelako helduek eskola uzteko arrazoiaren analisia babesten duen esparru teorikorik. Eskola ikasleei egokitzearen ikuspegitik aztertu dute gaia, eta egokitzearen horren falta zazpi kategoriatan egituratu dute (hurrengo irudian laburtuta daude); kategoria horiek, funtsean, DIDO txostenean identifikatzen diren berdinak dira.

1. irudia. Iturria: Thalhammer et al. (2002, 241. or.)

Typology of non-fit in cases of dropout from further education		Which actors are involved?			
		The individual in their lifeworld		Institutions/Bodies	
		Lasting forms of dealing with the world	The individual within changing contextual conditions	Further education institution	Third bodies
In which contexts is dropout evoked?	Individual level	Intra-individual non-fit	Life context-related non-fit	Inter-personal non-fit	Individual-institutional non-fit
	Institutional level	Institutional-individual non-fit		Intra-institutional non-fit	Inter-institutional non-fit

always situationally framed

always situationally framed

Azkenik, interesgarria iruditzen zaigu Duperék et al.ek egindako ikerketa aipatzea (2021), nahiz eta Bigarren Hezkuntzako institutuei buruzkoa den. Izan ere, kutsatze soziala aipatzen dute, alegia, taldekideek eskola uzteak eragin diezaiokeela beste kide bati ere ikasketak uztera. Neurri batean, bi modu desberdinetan ikusten ditugu halako egoerak HEOetan, baina inkestan ez da halakorik jaso, batzuetan ikasleak berak ere ez baitira erabat kontziente. Ikasle bat HEOekin edo irakasleekin pozik ez egoteak talde osoa aurka jartzea ekar dezake, eta eskola uztera eraman ditzake egoera normaletan halakorik egingo ez luketen zenbait ikasle; horrez gain, ikusi dugunez, azterketen aurretik matrikulei uko egitea ere kutsatzen da batzuetan. Posible da egoera horiei buelta ematea irakasleekin hitz eginez, zenbaitetan behar duten konfiantza eman baitieziaiekete ikasleei. Hala ere, beste batzuetan, beren ikaskideen eraginez aurkezten dute ukoa, aholkularitzarik eskatu gabe.

2. HIRU KOKALEKU, EGOERA BERA

2.1. VILAGARCIAKO HEO-AREN EGOERA

2018-2019 ikasturtean, Vilagarcíako HEOaren hasierako egoera ezaugarri berdintsuak zituzten beste HEOen antzekoa zen. Gure eskola dagoen eskualdearen jarduera ekonomiko nagusiek lotura dute arrantzarekin, itsaski-bilketarekin, kontserbekin, ardoarekin eta, neurri txikiagoan, turismoarekin; betiere zerbitzuen sektorearekin. Ingurune hurbilean, ez dago goi-mailako hezkuntza-erakunderik, ez eta herri-administrazio garrantzizkorik ere. Era askotako ikasleak ditugu, honako hauei dagokienez: adinari -gehien bat, ikasle helduak dira-, lanbideari, testuinguru soziokulturalari, prestakuntzari eta motibazioari. Egoera horrek, beraz, gure eskolara datozen ikasleen tipologia baldintzatzen du; funtsean, batzuk arestian aipaturiko sektore horietako langileak dira, lan-arrazoiengatik datozenak, eta beste batzuk, berriz, bigarren hezkuntzako eta lanbide-heziketako ikasleak, inguruko udalerrietako institutuetaoak.

Askotariko ikasle-mota izanda, alferrik bilatuko ditugu eredu homogeneousak, eskolako errealitatean gerta daitezkeen egoera desberdinetarako erantzun unibokoak emango dizkigutenak. Garai hartan, ez zen azterketa sakonik egiten, bat-bateko adierazpen subjektiboak baino ez. Agian, benetako zergatikoa identifikatzea norbanakoek eskola uzteko arrazoiak azaltzeko hitzez adierazten dutena baino harago doa. Hori dela eta, 2018-2019 ikasturtean, funtsezko zeregin gisa hartu genuen gure abiapuntuko egoera zehatz-mehatz aztertzeo aukera emango zigun nazioarteko proiektu batean murgiltzea, helburu hauek betetzeko: alde batetik, zer arlo hobetu genezakeen hautematea, hizkuntzak irakasteko erakundea garen aldetik, eta, bestetik, eskola-uztearen eta matrikulan izandako bajen efektu kaltegarriak arintzea, gure irakaskuntza-jardunaren ondorio zirenean, jardun hori modu zabalean ulertuta.

Hala, helburu horiek gogoan izanda, gure Erasmus+ proiektuan (*Observamos: Inclusión contra el abandono*), funtsezko hiru ekintza-arlo hauek planteatu genituen, horiek hobetzea zuzenean eragingo baitzuen eskola-mailan aztertutako arazoetan.

1. Hezkuntza-erakundea nazioartekotzea sektore guztietan (irakasleak, ikasleak, administrazioko eta zerbitzuetao langileak), European harreman-sare bat sortzeko, aldaketa-prozesuetan lagunduko ziguna.
2. Eskolaren metodologia-praktikak hobetzea funtsezko hiru arlotan:
 - a) Zuzendaritza-taldea: harreman-, komunikazio- eta administrazio-estrategiak garatzea, elkarrizketa instituzionala sortzeko, erakundeko hezkuntza-eragileen arteko barne-lotura eta nazioarteko eragileekiko kanpo-konexioa hobetuko zuena.
 - b) Irakasleak: metodologia hobetzea, Europako inguruneetan behaketa profesionalaren estrategien bidez. HEOean Irakasleen Etengabeko Prestakuntza Plan bat garatzen aritu izan ginen, metodologia aktibo eta inklusiboetan hobekuntza nabarmenak ekarri zituen. Hurrengo urratsa bistakoa zen: gure mugetatik irtetea Europako berdinengandik ikasteko.
 - c) Ikasleak: nazioarteko sare bat ezartzea haien estrategia soziolinguistikoak hobetzeko, komunikazio- eta ikaskuntza-plataformak erabiliz, eta erakundearekiko lotura sendotuz eta eskola-uztea gutxituz.
3. Eskolaren kudeaketa-jarduna hobetzea: lidergo-estrategiak eskuratzea irakasleen eta irakasle ez direnen taldearen garapen profesionala hobetzeko; ikas-irakas prozesuko eragile guztien arteko komunikazio-moduak hobetzea; ikasprozesua erraztuko duen kudeaketa emozionalari garrantzia handiagoa ematea, metodologia aktibo eta inklusiboak indartze aldera. Ezin dugu ahaztu eskola-uztea lotuta dagoela, neurri handian, harremanekin eta emozioekin, eta talde-laguntzaren eta -kohesioaren ideiatik abiatu beharra daukagula; izan ere, talde kohesionatuetan, kideek lotura-maila handiagoak izaten dituzte erakundearekin.

Proiektua onartu ondoren, eta behaketa egiteko mugikortasun-proiektuko bidaiekin hasi eta gutxira, pandemiak bidearen erdian geldiarazi gintuen. Hala ere, gure proiektuan denbora baliotsua galdu beharrean, aurrera jarraitu genuen, ikuspegia aldatuta, erakundearen “kanpoaldetik” “barnealdera”. 2021eko otsail, martxo eta apirilean, Diana Pastorizak CAFIn (*Centro Autónomico de Formación e Innovación*) egindako bideratze-lanari esker, Monforteko Hizkuntza Eskola Ofizialekin jarri ginen harremanetan, eskola-uztearen gaia jorratzen zuten Erasmus+ proiektuen sinergia aprobetxatzeko. Hala, nazioarteko proiektuen idazkari eta koordinatzaile zen Vanesa Rodríguezekin batera, inkesta bateratu bat egitea erabaki genuen (https://docs.google.com/forms/d/1y0c58ZfOrEuGWVfctXcrb8KB1d_d002BqDQbx6WZxc/edit), ahalik eta datu zehatzenak lortzeko, 2021. urtearen hasieran genuen pandemia-egoeran eta nahitaezko urrutiko irakaskuntzaren testuinguruan. Inkesta horrek aukera eman behar zigun funtsezko informazioa lortzeko eta behaketa-helburuak bideratzeko, azken bi mugikortasunei ekin aurretik.

Inkesta hura egiteko, lehendabizi, lortu nahi genuen helburua zehaztu genuen: identifikatzea zer faktoreen ganean eragin dezaketen irakasleek eta zuzendaritza-taldek, HEOetan eskola-uztea arintzeko. Horretarako, inkesta beste eskola batzuetara transferitu zitekeen tresna gisa planteatu genuen, hau da, antzeko ezaugarriak dituzten beste eskola batzuei ahalik eta datu fidagarrienak lortzeko aukera emango zien produktu gisa, eskola horien errealitateak aztertu ahal izateko.

Behin helburua ezarrita, aukeratu behar izan genuen zein ziren eskola-uzteari buruzko galderei erantzuteko moduan zeuden ikasleak. Hala, Codex aplikazioaren bidez, inkesta bidaltzeko moduko ikasleen lagin esanguratsu bat lortu genuen. Pandemia garaiko ikastaroen errealitatea kontuan hartuta, 2020-2021 ikasturtearen aurreko 6 urteetan ohiko deialdiei eta ezohikoei ofizialki uko egin zieten edo aurkeztu ez ziren ikasleak sartzea

erabaki genuen, aintzat hartuta 2019-2020 ikasturtea "Covid ikasturtea" delakoa izan zela (eta, hortaz, datu bereziak eman zitzakeela), eta jakinda une hartako ikasturtean apirilaren 30era arteko uko-egite ofizialak ere kontuan hartu beharko zirela.

Inkestaren xedea zen hainbat mailatako datuak lortzea, baina irakaskuntza-jarduerarekin edo ikastetxearen kudeaketarekin zerikusia zuten arrazoiak nabarmenduta, eskola uzteko eragile ziren aldetik. Hala, eskola uzteko ohiko arrazoiei buruzko galderak jaso ziren, hala nola ziurtagirien eragina, ikastaroen eskaintza-motak, ikasgelako esperientziak, premia-maila, curriculumetik kanpoko jardueretik gogobetetze-maila, erakundearekin harremanetan jarraitzeko aukera eta talde-kohesiorako aukerak. Arrazoi nagusiak adierazi ondoren, inkestak aukera ematen zien ikasleei beren erantzunen xehetasunetan sakontzeko; hartara, zehaztasun-maila handiagoa emango zigen.

Atsegin handiz ikusi genuen kanpoko kontuak edo kontu pertsonalak zirela, artean, eskola uzteko edo uko egiteko arrazoi nagusiak; horrek berretsi egin zuen 2018-2019ko ikasturtean genuen abiapuntuko egoera. Nolanahi ere, "irakaskuntza-jardunari buruzko arrazoiak" % 14,9 izan ziren, eta "eskolari edo haren antolamenduari buruzko arrazoiak", % 7,1. Datu horiek ezin ziren gutxietsi, ikasleen % 22k uzten baitzuen eskola arrazoi horien artean, eta hor hobekuntzarako tartea genuen.

Erantzunetan "irakaskuntza-jardunari buruzko arrazoiak" eman zituen % 14,9 horretatik, erantzun gehienek zerikusia zuten "tutorearen babes eta enpatia falta" kategoriarekin, eta, horren atzetik zegoen "trebetasunen praktikan dagoen orekarik eza". Lehen faktore hori subjektibo samarra da, eta ikasgelako aniztasun-espektro zabalean zeuden ezaugarri pertsonalen eta sentsibilitateen isla izan zitekeen, edo ez; bigarren faktorean, ordea, klaustroak hobetzeko tarte nabarmena zuen.

Vilagarcíako Hizkuntza Eskola Ofizialeko talde adierazgarriari egindako inkestaren emaitza, osorik, sarbide irekian kontsultatu daiteke <http://eoivga.blogspot.com/2021/07/resultados-da-enquisa-analizando-o.html>. Proiektua amaitu ondoren, 2022ko martxoan hain zuzen, inkesta beste HEOen esku jarri genuen, editatzeko moduko baliabide gisa, aukera izan zezaten analisi-tresna moduan erabiltzeko beren testuinguru jakinetan.

2.2 MONFORTEKO HEO-AREN EGOERA

Monforteko HEOean, Vilagarcíako inkesta bera egitea erabaki genuen, modu independentean, alde batetik Monforteko egoitza nagusian –ingelesa, frantsesa, alemana eta italiarra irakasten dira bertan– eta beste aldetik Chantadako sekzioan –ingelesa baino ez da irakasten eta arratsaldez baino ez–.

Ikasturtean zehar, ikasleen % 10 inguruk lekualdatzea eskatzen du, edo plazari uko egiten dio, eta KA104 CARE@EOIMonforte gure proiektuaren helburuetako bat zen ehuneko hori % 8ra murriztea lehen bi urteetan, % 7ra bost urtean, eta % 5era 10 urtean. Inkestako parte-hartzea ez zen oso handia izan: Monforten, 48 erantzun lortu genituen (% 48), eta Chantadan 17 (% 35). Estatistikaren ikuspegitik, Monforteren laginaren tamainak % 95eko konfiantza-maila izango luke gutxi gorabehera, eta errore-marjina % 11koa izango litzateke; Chantadan, berriz, % 20koa izango litzateke errore-marjina.

Bai Monforten, bai Chantadan, HEOa uzteko arrazoi nagusiak kanpoko kontuak edo kontu pertsonalak zirela azaldu zen, eta emaitza Vilagarcíako HEOean izandakoaren antzekoak izen ziren, % 60-70 artekoa. Alde handiena irakaskuntza-jardunari lotutako alderdietan ikusi genuen, Chantadako emaitzak egoitza nagusikoak halako bi izan baitziren; Monforten ikastetxeari edo haren antolamenduari buruzko kontuek ere eragiten zuten, eta, Chantadako sekzioan, ordea, gai horiek ez zuten inolako eraginik.

Kanpoko gaien edo gai pertsonalen atalean, nabarmendu behar dugu Chantadan Monforten baino ia bi aldiz handiagoa izan zela ordutegi-bateraezintasuna zela-eta eskola bertan behera uztearen ehunekoak. Datu horren arrazoiak izan zitekeen Monforten goizeko eta

arratsaldeko ordutegia izatea ingeleseko ia maila guztietan eta beste hizkuntza batzuen hasierako mailetan; Chantadako sekzioan, berriz, ingeleseko klaseak arratsaldez baino ez ziren ematen. Egoera horrek ordutegi-eskaintza eta malgutasuna mugatzen zituen ikastaroa hasi ondoren taldez aldatzeko orduan.

Azter ditzagun irakaskuntza-jarduerarekin lotutako alderdiak: aurrera egitearen perzeptiorik eza eta tutorearen laguntzarik eza izan ziren arrazoi nagusiak, bai Monforten bai Chantadan. Alderdi horietan, gure esku zegoen hobekuntzak egitea, eskola-uztea prebenitu eta saihesteko.

Monforten pertsona bakar batek aipatu zuen kohesio gutxiko taldea zuela, eskola uzteko arrazoi gisa; eskolari eta haren antolamenduari buruzko alderdiei zegokienez, berriz, honako hauek aipatu ziren: hezkuntza-eskaintzaren zurruntasuna, ikasleen premietatik deskonektatutako curriculum eta jardun biko irakaskuntzarik eza.

2.3 LUGOKO HEO-AREN EGOERA

Metodologia eguneratzeko eta irakaskuntza-jarduera XXI. mendeko premietara egokitzeko ahaleginean, Lugoko HEOn, Galiziako beste eskola batzuetan bezala, geure gain hartzen dugu ikasleei ikasprozesua errazteko eta haien berezko motibazioari laguntzeko erantzukizuna eta erronka, ikasleek hasierako helburuak lortu gabe eskola utz ez dezaten.

Horretarako, metodo zientifikoak gomendatzen duenaren aurka, hau da, eskola uzteko arrazoiak aldeztu aurretik aztertu gabe, Europako GOAL proiektua jarri genuen abian, Europako beste eskola batzuetako jardunbide egokietatik ikasteko eta didaktika-ikastaroak egiteko, eskola uztearen aurkako inklusioa ardatz hartuta.

Vilagarcíako eta Monforteko eskolek diseinatutako inkestari esker, ikusi genuen inkestatutako pertsonen % 15ek eskola uzten zuela irakaskuntza-jardunarekin lotutako arrazoiengatik 2021-2022 ikasturtean. Hain zuzen ere, halako pertsonen zuzentzen zaizkie didaktika-arloko ikastaro eta azterketa espezializatuenak.

Ehuneko askoz handiago batek, % 74,5ek, laneko arrazoiengatik eta/edo arrazoi pertsonalengatik utzi zituen noizbait eskolako ikasketak; arrazoi horiek, *a priori*, eskolatik kanpokoak ziruditen. Hala ere, ezin ginen geldirik geratu, ikusita gure ikasleak ez zirela gai astean lau orduz eskolara joateko, arrazoiak zeinahi zirela ere. Izan ere, % 34 prest egongo zatekeen jardun biko ikastaroak egiteko, lanaren zati handi bat etxean eginda, malgutasunez.

Heterogeneotasuna, hizkuntza-eskoletako ikasleen ezaugarri nagusia, bada, era berean, eskola uzteko arrazoiak, neurri handi batean. Batzuetan, ikasgelako mailen heterogeneotasuna; beste batzuetan, laguntasun-girorik eza. Halako kasuetan, talde-kohesiorako teknikak eta lankidetzarako estrategiak oso lagungarriak dira, eskola-uztearen aurka egiteko.

3. ESKOLA BAKOITZEAN BIDERATUTAKO EKINTZAK

Vilagarcíako HEOn, emaitza gehienetan eskola uzteko faktore nagusiak kanpoko arrazoiak edo arrazoi pertsonalak zirela aintzat hartuta, 2021-2022 ikasturtean argi ikusi genuen bi ekinbide genituela. Batetik, hezkuntza-eskaintzaren malgutasuna areagotzea, hain zuzen ere ordenamenduari lotutako gainontzeko emaitzak arintzeko, neurri batean kanpoko kasuistarako edo kasuistika pertsonal zabalerako ere baliagarria izan daitekeena; eta, bestetik, ikaskuntza-sareak sortzeko eta kide sentitzeko aukerak sustatzea eta indartzea.

Hala, 2021-2022 ikasturtean, hasiera eman zitzaion ingeleseko B2.1 mailako jardun biko eskaintzari, Vilagarcíako HEOn SBLENDID proiektuan parte hartzearen ondorioz

(Fernández González et al., 2021). Hezkuntza-eskaintza hori emateko prest eta interesatuta zeuden irakasleak genituenez gero, eta ikasturte horretan izandako arrakastaren ondorioz, eskaintza sendotu genuen, beste bi ikastaro gehituta: ingeleseko B2.2 (jarraipena ematekoa); ingeleseko B2.1, berriz ere, eta alemaneko B1.1. Halako ikastaroak oraindik ere erakargarriak dira ikas-irakas prozesuak malgutasun handiagoz egitea aukeratzen duen ikasle-multzo handi batentzat, eta, neurri batean, aukera ematen dute eskola-uztea murrizteko. Gure asmoa da beste inkesta batzuk egitea, ikasturte honen bukaeran, ingeleseko B2 maila amaitzen duten ikasleen artean, bai eta, bi ikasturte barru, alemaneko B1 amaitzen dutenen artean ere, esperientziaren ebaluazioa egiteko.

Beste aldetik, 2021-2022 ikasturtean, ikasleei ikastaro ireki bat eskaini genien, mentoretza- eta lidergo-estrategietan prestakuntza emateko, Jeniffer Herbón psikologo juridiko forentseak eta bitartekotzako espezialistak emandako prestakuntzaren bidez, berak egindako *ConVIVE+* prestakuntza-proiektua baliatuta. Prestakuntza-eskaintza hori ikasleei soilik egin zitzaion, eta, hasiera batean, ikasgelako ordezkarien bidez bideratu zen. Ondoren, hezkuntza-komunitate osoari ireki zitzaion, lankidetzaren sare egonkorrak sortzea izanik helburu nagusia. Hasieran, hamalau lagunek eman zuten izena; horietatik bost erregulartasunez bertaratu ziren eta mentore-ziurtagiria eskuratu zuten. Mentoreek aukera izan zuten beren burua hezkuntza-komunitatearen aurrean ezagutarazteko, berdin arteko tutoretza-programa baten bidez, eta eskolako beste pertsona batzuei laguntzeko lanari ere ekin zioten. Programa honek jarraipena izatea nahi dugu, aurrerago ere martxan segitzea. Hala ere, edizio berriak eskaintzeko ahalegina egingo da, urtero edo bi urtean behin, hain justu mentoretzaren oinarriak eta komunitateko partaide eta kide izatearen sententzioak jarraipena izan dezaten aurrerantz ere bai.

Monforteko HEOak ere SBLENDID proiektuan hartu zuen parte, eta 2022-23 ikasturtean ingeleseko C2 mailan jardun biko irakaskuntza ezarri zuen. Maila hori aukeratu genuen, hain zuzen ere irakasleak egin zuelako proiektu horren ondorioz sortutako prestakuntza-ibilbidea, eta Chantadan ezin delako C2 egin. Hartara, Chantadako ikasleei aukera eman genien prestakuntzarekin era erdipresentzian jarraitzeko.

Enoturismoari buruzko ingelesezko monografiko bat ere eskaini genuen eta harrera bikaina izan zuen. Eskualdeko beharretara egokitutako irakaskuntza pertsonalizatua eskaintzea izan zen xedea. Halako ikastaroetan ez dugu ziurtagiririk ematen, eta ez dago azterketarik; hortaz, ikasleek aparteko presiorik sentitu gabe ikasten dute.

2022ko abenduan, gogobetetze-inkesta bat bidali genien ikasle guztiei, zer alderditan esku hartu genezakeen jakiteko, eta aurrerago gerta zitezkeen eskola-uzteak prebenitzeko.

2022-2023 ikasturtean ere, lankidetzan hasi ginen Dos Hermanaseko HEOarekin, Alcaláko HEOarekin eta Aviléseko HEOarekin, Ministerioak bultzatutako Eskolak Elkartzeko Programaren barruan, eta hori proiektu hau aurkeztu genuen: *Escuelas DUA: Entornos para el éxito educativo en EOI* <https://sites.google.com/eoidoshermanas.es/agrupacionescentroseducativos/inicio>. Lankidetzaren horren xedea zen hezkuntza inklusiboa ematea eta eskola-uzteari aurre egitea. 2023ko maiatzean, halaber, Erasmus+ proiektu berri bat hasi genuen, iraupen laburrekoa, Monforteko HEOko Inklusioarekin eta Informazioaren Teknologiarekin lotua. Proiektuaren helburua zen HEOa ikasleei are gehiago bideratua egotea eta, horrela, irakaskuntza-jardunarekin edo teknologia berriak erabiltzeko zailtasunekin (bereziki, ikasgela birtualarekin) lotutako uko-egiteak saihestea.

Lugoko HEOn, 2022-2023 ikasturtean, eskolaren antolamenduari eta irakaskuntza-jardunari buruzko zenbait neurri jarri genituen martxan, eskolarekin lotutako arrazoiengatik gertatutako eskola-uzteari aurre egiteko.

Eskolaren antolamenduari zegokionez, jardun biko ikastaro gehiago eskaini genuen, ingelesez zein alemanez. Emaitza positiboa izan zen: askoz gutxiagok egin zieten uko jardun biko ikastaroei aurrez aurreko ikastaroekin alderatuta.

Irakaskuntza-jarduerari zegokionez, irakasleentzako gomendioak biltzen zituen dokumentu bat egin genuen: Nola lortu talde-kohesioa? Nola kudeatu maila desberdinak ikasgelan? Nola hobetu tutoretza-lana ikasleei laguntza handiagoa emateko? Gainera, erronka bat sortu genuen, irakasleek beren lanari buruz gogoeta egin zezaten, eta, hiru hilean behin, inkesta bat egin genien, beren aurrerapenak ebaluatu zituzten. Bederatzi lagunek erantzun zieten inkestei, eta nabarmentzekoa da % 100ek berriz ere martxan jarriko dituela aurrerantzean bere gain hartu zituen erronkak. Hala ere, ez dugu argi ikusten zer eragin izan zuten berritasun horiek eskola-uztean. Bi irakaslek ez zuten ia ikaslerik galdu; gainerako zazpiek, berriz, ez zuten inolako alderik nabaritu alderdi horretan, aurreko urteekin konparatuta. Eranskinetan kontsulta daitezke bi dokumentu horiek, jatorrizko bertsioan.

Azkenik, 2022-2023 ikasturtean ere, Eskolako Hezkuntza Proiektua eguneratzen hasi ginen, ikasleei arreta pertsonalizatuagoa emateko, ikasgeletan inklusioaren alde lan eginenez. Horretarako, ikaskuntzaren diseinu unibertsalaren arloko (IDU) prestakuntza jaso genuen, eta, 2023-2024 ikasturtetik aurrera, lantalde bat jarriko dugu abian, ezagutza eta esperientzia berriak ikasgeletan aplikatzeko, eta, hartara, eredu berriak eragin positiboa izan dezan ikasle helduen artean, ikasgeletan jarrai dezaten.

4. ONDORIOAK

Hiru eskolek artikulu honetan aurkeztutako datuen bidez ikus daitekeenez, eskoletako profesionalek oso kontuan hartzen dute alderdi soziala, bai ikaskuntzan, oro har, bai eta, bereziki, hizkuntzen ikaskuntzan ere. Hala ere, ikasleen ehuneko handi batek arrazoi pertsonalengatik eta sozialengatik uzten du eskola, ez eskolaren antolamendu-arrazoiengatik. Eskolak ezer gutxi egin dezake bere eremutik kanpo gertatzen diren egoera sozialetan eragiteko, baina, hala ere, ikasgela birtualaren bidez, esaterako, laguntza eskaini diezaieke laneko arrazoiengatik edo arrazoi pertsonalengatik ikasturtearen zati batean ikasgelara erregularitasunez joan ezin diren ikasleei, atzean gelditu ez daitezten. Nolanahi ere, eskolan gertatutako zenbait egoera sozialek edo bizikidetzako egoerak eragina izan dezakete pertsona batek ikasketak uzteko erabakia hartzeko orduan, eta halako egoeretan ere esku har dezakete eskolek. Hala, artikulu hau idatzi duten hiru eskoletan, hainbat ekimen aurreikusi dira, eskola-uztearen alderdi sozial horri ikuspegi desberdinetatik erantzuteko, besteak beste: berdinen arteko mentoretza-programa baten bidez; eskolako programak indartuz (esaterako, liburutegiko boluntariora); eskolen arteko lankidetzako sinergia berrien bidez, hezkuntza inklusiboagoa emateko; edo Hezkuntza Proiektua berrikusiz, irakasleentzako orientabide pedagogikoak oinarritik birplanteatzeko, ikaskuntzaren diseinu unibertsalera bideratuta, eskola-komunitateko kide bakoitzarengana banan-banan heltzeko.

Gutxiago badira ere, ezin dugu ahaztu zenbait ikaslek ikastetxea uzten dutela antolaketa alderdiekin lotutako arrazoiak adierazita. Izan ere, etorkizuneko inkestetan ikasle horien ehunekoa murrizteko, hau da, arrazoi horien ondorioz eskola uzten duten ikasleen ehunekoa murrizteko, hiru eskolek antolaketa-ahaleginen zati bat bideratu dute gogoeta egitera helburu hori betetzeko egokiak izan daitezkeen neurriak buruz. Ildo horretan, hezkuntza-eskaintza malgutzea ere aipatzen da, araudiak baimentzen duen neurrian, eskaintako ikastaroak dibertsifikatze aldera. Jardun biko ikastaroen aukera oso ona da zenbait ikaslerentzat, zehazki araututako ikaskuntzan autonomia handiagoa behar duten eta ikaskuntza-ingurune digitaletan trebetasunez eta abileziaz moldatzen diren ikasleen premiei erantzuteko.

Aurrekoaren ildotik, eskoletako profesionalen artean, oro har, bada desio orokor bat: ikasle batzuek ikasgeletan adierazten duten iritzian du jatorria, eta bat dator, neurri batean, HEOen antolaketa-gaiekin. Desio horrek zerikusia du, hain zuzen ere, hezkuntza-eskaintza are gehiago malgutzearekin, titulua lortzera bideratuta ez dauden taldeak sortzearekin eta ziurtagiririk gabeko sustapena gehiago malgutzearekin.

Itzultzailea: IVAPeko Itzultzaile Zerbitzu Ofiziala

Bibliografia eta erreferentziak

Dhlamini, J., eta Heeralal, P. (2014). Factors and Circumstances Leading to Adults Dropping Out from Community Colleges. *Journal of Educational and Social Research*, 4(3), 449-458.

<https://www.richtmann.org/journal/index.php/jesr/article/view/2747>

Dupéré, V., Dion, E., Cantin, S., Archambault, I., eta Lacourse, E. (2021). Social contagion and high school dropout: The role of friends, romantic partners, and siblings. *Journal of Educational Psychology*, 113(3), 572-584. <https://doi.org/10.1037/edu0000484>

Fernández González, M. D., Pastoriza, D. eta Eizaguirre Santillán, A. (2021). Proyecto SBLENDID. Hacia una comunidad de aprendizaje en el marco de la modalidad semipresencial. In M. C. Romero García & O. Buzón-García (Ed.), *Innovación e investigación docente en educación: Experiencias prácticas* (702-720. or.). Dykinson

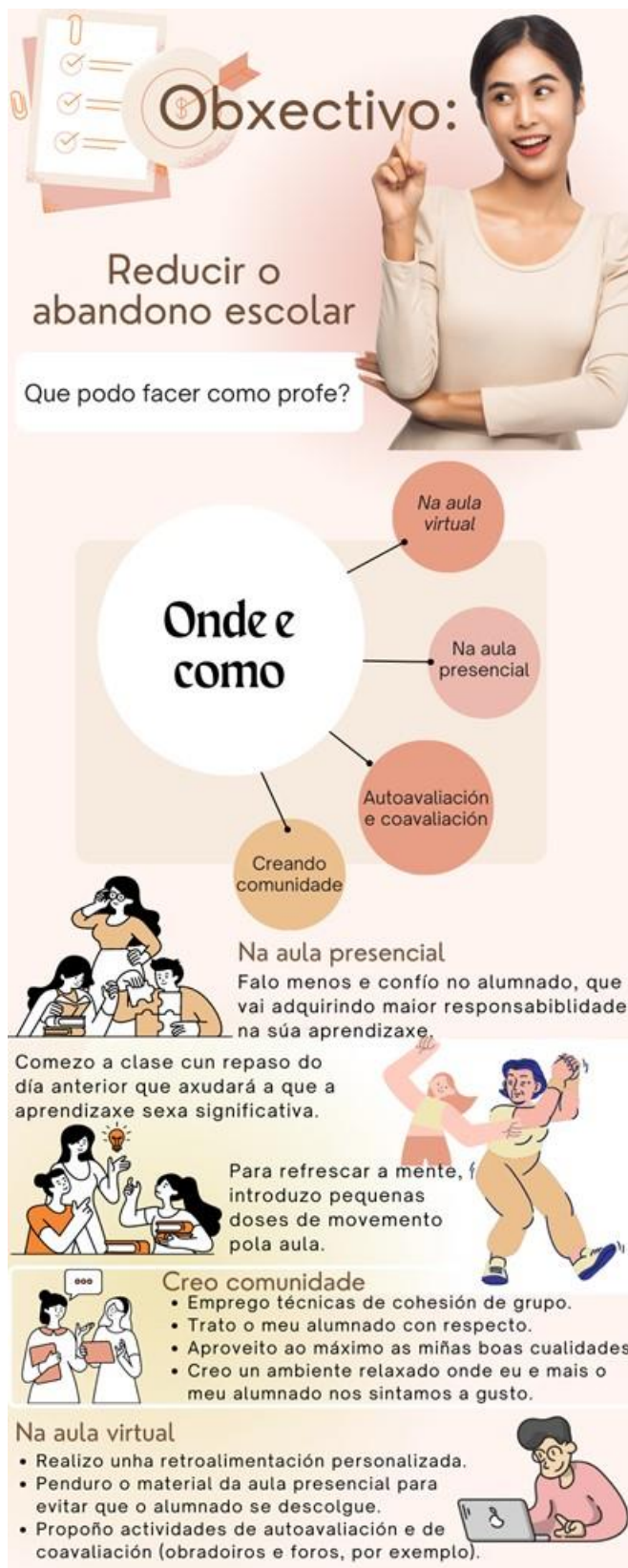
Silva, M. eta Rodrigues, P. (2020). *DIDO - Dropping-in the drop-outs. Research Report.*

<https://drive.google.com/open?id=11KUQS3p9iaEv84hzPYxj9FPnR7Ngxf04>

Thalhammer, V., Hoffmann, S., von Hippel, A. eta Schmidt-Hertha, B. (2022). Dropout in adult education as a phenomenon of fit: An integrative model proposal for the genesis of dropout in adult education based on dropout experiences. *European Journal for Research on the Education and Learning of Adults*, 13(3), 231-246. <https://doi.org/10.3384/rela.2000-7426.3351>

ERANSKINAK

1. eranskina. Irakasleentzako gomendioak biltzen dituen dokumentua

Objetivo:

Reducir o abandono escolar

Que podo facer como profe?

Onde e como

- Na aula virtual
- Na aula presencial
- Autoavaliación e coavaliación
- Creando comunidade

Na aula presencial
Falo menos e confío no alumnado, que vai adquirindo maior responsabilidade na súa aprendizaxe.

Comezo a clase cun repaso do día anterior que axudará a que a aprendizaxe sexa significativa.

Para refrescar a mente, f introduzo pequenas doses de movemento pola aula.

Creo comunidade

- Empleo técnicas de cohesión de grupo.
- Trato o meu alumnado con respecto.
- Aproveito ao máximo as miñas boas cualidades.
- Creo un ambiente relaxado onde eu e mais o meu alumnado nos sintamos a gusto.

Na aula virtual

- Realizo unha retroalimentación personalizada.
- Penduro o material da aula presencial para evitar que o alumnado se descolgue.
- Propoño actividades de autoavaliación e de coavaliación (obradoiros e foros, por exemplo).

2. eranskina. Irakas-praktikaz hausnartzeko dokumentua

Propoñémosche o RETO do semáforo

Deixa de facer algo que facías e que sexa contrario ás recomendacións para evitar o abandono escolar.

Deixarei de intervir tanto para darlle a palabra ao alumnado

Sigue facendo algo que xa sabes que dá resultado para evitar o abandono escolar.

Vou seguir facendo o repaso ao principio da clase!

Comeza a facer algo que non facías para evitar o abandono escolar.

E se comezo a empregar a coavalación? Podería crear un obradório

Por último, responde as tres enquisas que che enviaremos durante o curso, as da avaliación inicial, de progreso e sumativa.

E agarda a ver os resultados...

